

Splošne vesti

VELIKONOČNO POTOVANJE UČITELJSTVA NA OPLENAC.

Na vsa vprašanja, prošnje in prijave, radi ponovnega potovanja učiteljskega na Oplenec, sporoča Ekskurzijski odsek pri sekciji JUU v Ljubljani, da se bo izlet vršil od 23. do 26. aprila, torej v velikonočnih počitnicah toda pod pogojem, če se bo prijavilo vsaj 400 izletnikov, da bo mogoče organizirati posebni vlak. Podrobna navodila za omenjeno spomladansko romanje v zadušino našega pokrajnega kralja bodo objavljena v prihodnji številki, na kar opozarjamo vse zainteresirane.

— Članom sreskega učiteljskega društva Ljubljana okolica - Vzhodni del, Prosim, da mi vse tovarišice in tovariši, ki žele prejeti knjige Slovenske šolske matice, javijo na dopisnici svoje naslove, da jih takoj odpošljem. — Ker je naklada določena samo za člane in je pričakovati, da bo skoraj pošla, prosim, da se prijavite v najkrajšem času in poravnate naročnino. SSM je namenjena predvsem učiteljsstvu, ki je dolžno, da jo podpre. — Tomšič Janez, tajnik in poverj. SSM. (Hrušica pri Ljubljani.)

† Peter Janda, v Kralupcih nad Vltavou je 6. marca umrl v lepi starosti 76 let Peter Janda, nadučitelj v pokojni in bivši urednik učiteljskega glasila »Česki učitelj«. Pokojnik je bil markantna osebnost med češkimi učiteljstvom in je posvetil mnogo dela napredku učiteljske organizacije. Naj počiva v miru. Preostali naše sožalje!

— Podpore vdovam in sirotam državnih uslužbencev. Hranilni in posojilni konzorcij, kreditna zadruga državnih uslužbencev v Ljubljani, razpisuje ob priliki 60 letnice svo-

jega obstoja 50 podpor po Din 200.—, ki jih bo podelil upravni odbor največjim vdovam in sirotam državnih uslužbencev. Nekolkovane prošnje, ki morajo biti glede navedb siromašnosti in drugih v prošnji navedenih podatkov uradno potrjene po pristojni občinski upravi, ali po pristojnem sreskem načelstvu, je vložiti najpozneje do 13. aprila 1935. na naslov imenovane kreditne zadruge.

— Tečaj iz francoščine za inozemce. Univerza v Nancyju prireja posebne tečaje francoščine, ki obsegajo jezik, literaturo in kulturo. Tečaj se vrše med letom in o počitnicah. Celoletni tečaj trajajo od novembra do konca junija, a počitniški tečaji so v juliju, avgustu in septembru. Navodila daje: Université de Nancy, Institut de français, Cours pour les Etrangers.

— Članom JUU sreskega društva Dol. Lendava. Naprošajo se tovariši (-ice), da poravnajo članarino za l. 1934/35. do 1. apr. 1935., kakor pač določajo pravila. Društvo mora izpolniti svoje obveznosti napram sekciji. Opozarjajo se, da se je članarina, radi prispevka za venec, zvišala na 164 Din letno.

Blagajnik.

— Članek o šolskih hranilnicah je vzbudil precej zanimanja med učiteljstvom. Naprošamo tovariše, ki že imajo šolske hranilnice, da o svojem delovanju, o težkočah, željah itd. kratko poročajo in stavijo potrebne predloge.

— Ljutomer. Poverjeništvu za Slov. Matico za Ljutomer in okolico ima Fr. Zacherl, učitelj v pok. Članarina na letošnje knjige se lahko plača tudi v poljubnih obrokih. Tovariši (-ice), podpirajte ob 70 letnici to ugledno in najstarejše založništvo!

Udeležite se koncertov bolgarskega pevskega zbora

„RODINA“

v Ljubljani 15. marca v Mariboru 16. marca

Osebne zadeve

—i Prevedeni so učitelji (-ce) v IX. skupino: Jaklič Ana iz Kapele (Ljut.), Koman Vera iz Sv. Jurija (M. S.), Marolt Franc iz Preske (Lj. o.), Weiss Alojzij iz Bakovec (M. S.), Slekovec Adalbert iz Sv. Bolfenka na Kogu (Pt.).

—i Napredovali so učitelji (-ce) v VIII. skupino: Majhen Aleksander iz Crnomlja, Šumer Ida iz St. Ilja pod Turjakom (Sl. gradec), Bernik Irma iz Velenj (Sl. gradec); v V. skupino: Bole Terezija iz Domžal (Kam.), Mikuž Zdravko iz Brezovice (Lj. o.), Peterlin Alojzij iz Kamnika, Voglar Franc iz Celja, Azman Marija iz Maribora, Urek Ivan iz Vrnskega (C.), Macarol Alojzij iz Gor. Pirnič (Lj. o.), Roje Jakob iz Škofje Loke, Tomazič Marija iz Maribora, Robič Ivan iz Limbuša (M. d. br.), Zemljan Franja iz Ljubljane, Skala-Borštnar Ljudmila iz Soštanja (Slov. gradec).

Učiteljski pravnik

—§ Vprašanje A. Š. v K. Da-li dobi učiteljica poročena z državnim uradnikom (neučiteljem) stanarino.

Odgovor: Po § 30. finančnega zakona za leto 1933/1934. nima taka učiteljica pravice do stanovanja (stanarine) in tudi ne do kuriva. — To vprašanje je bilo že nešteto obravnavano v glasilu in resolucijah pri društvenih zborovanjih, pa je to tudi označeno v II. odstavku na str. 71. Roč. kataloga, ki ima zbirko vseh zakonskih predpisov, tičočih se učiteljskega osebja. Zeleni bi bilo, da si vsak učitelj nabavi to proročno in koristno knjižico ter se okoristi z nasveti. V. G.

—§ Vprašanje: F. A. iz L. Rad bi napravil prošnjo, da bi me ministrstvo postavilo za stalnega šol. upravitelja, ker sem sedaj začasn.

1. Koliko časa moram biti začasn šolski upravitelj?

2. Kakšne in katere podatke je treba navesti v prošnji in kakšne priloge ji priključiti?

Odgovor: Vložite prošnjo (po uradni poti) naslovljeno na ministrstvo prosvete brez vsakih prilog. V prošnji navedite osebne in službene podatke.

—§ Vprašanje: T. D. iz Št. R. Sem učiteljica na osnovni šoli, moj mož pa je dodeljen na meščansko šolo v drugo mesto. Kateremu izmed naju pripada stanarina od občine?

Odgovor: Ako je Vaš mož učitelj narodne šole dodeljen mešč. šoli, imate Vi pravico do stanarine, ker jo mož ne prejema.

Naša gospodarska organizacija

—g Učiteljski dom v Ljubljani. Tovariši in tovarišice: Iva Mesečeva, Jelica Zlindrova, Janez Pirnat iz Kostanjevice, Lelica Lebanova iz Žužemberka in Lujo Burja iz Izlake, so darovali 120 Din za Učit. dom namesto cvetja na grob tov. Kati Boštjančičevi. Po priporočilu tov. Stanka Legata je darovala Posojilnica v Logatcu našemu domu 100 Din. Iskrena hvala vsem darovalcem. — Blagajnik Učit. doma.

šolo. V osnovni šoli ne pripravljajo učencev za srednjo šolo, saj študira le majhen odstotek naše podeželske mladine, zato bo knjižica prav dobro služila vsem, ki so namenjeni v gimnazijo ali meščansko šolo. Ko predelajo knjižico, si bodo učenci utrdili oziroma pridobili znanje, ki jim bo potrebno za sprejem, še bolj pa bo služila kot podlaga za dober napredek v gimnaziji ali meščanski šoli. — Knjižico je založila »Učiteljska tiskarna«. Dobi se tudi v vseh drugih knjigarnah. Cena broširani knjižici je 10 Din.

Mladinska matica

—mm »Našega roda« 6. številka izide v petek 15. t. m. Novo risbo za naslovno stran je izdelal France Gorše. Poleg zadnjih navedene vsebine prinaša ta številka tudi lepo pesem od Ute in lepo rusko pravljico, ki jo je priredil Cvetko Golar. Na platnicah pa so imena 42 nagrajenih učencev. Razpisane so zopet nove lepe nagrade med temi tudi živo jagnje.

—mm Izid nagradnega tekmovanja za redne publikacije M. M. bo priobčen v prihodnji številki »Učiteljskega tovariša«.

—mm Dobili smo še nekaj izvodov »Sadjarčkov«, ki jih prodajamo po Din 3.50.

Šolski radio

—r XXIII. teden. V petek 22. marca bo nadaljeval g. dr. Oskar Reya svoje predavanje: Moj vzpon na najvišja vrhova v Atlasu.

—r V kmetijskem radiu bo ob 7.30 v nedeljo 17. marca predaval g. inž. Ivo Zupanič »Gnojenje vinogradov«. — V torek 19. marca bo predaval g. inž. Wenko Boris »Kaj smo opazovali na razstavah zadrugne živinca«.

Stanovska organizacija JUU

Iz izvršnega odbora

—upb Album učiteljskega nacionalnega dela v preteklosti. Jugoslovensko učiteljsko združenje zbira gradivo, ki bi ga uvrstilo v album »Učiteljskega nacionalnega dela v preteklosti«. Želi se, da bi omenjeno delo bilo ogledalo patriotskega dela večje učiteljske armade, pobuda novim generacijam za vestno delo v dobrobit domovine, kralja, državnega in narodnega edinstva in primer brezmejnne ljubezni učiteljskega napram rodni zemlji — domovini.

—upb Narodna prosveta. Glavni odbor Jugoslovenskega učiteljskega združenja je na svoji seji dne 28.—30. decembra 1934. sklenil: »da se XV. glavni učiteljski skupščini stavi predlog, po katerem naj bi izhajala »Narodna prosveta« dvakrat tedensko in da se v pravih predpise, da naj bodo vsi člani JUU naročniki »Narodne prosvete«. List bi se plačeval v obrokih in sicer mesečno največ po Din 5.—. O tem sklepu naj razpravljajo sreska društva.

—upb Pametni ukrep. Izvršni odbor je podvzel vse potrebno, da se onemogoči v dnevnem časopisu objavljane takih dopisov, ki s svojo vsebino škodijo našim uradniškim interesom.

—upb Opozorilo. Ker oni člani, ki do 1. aprila ne poravnajo članarino za sresko učiteljsko društvo, sekcijo in glavni odbor, prenehajo biti člani Jugoslovenskega učiteljskega združenja, je potrebno, da poravnajo vsi člani dolžno članarino pri blagajnikih sreskih društev. Ob tej priliki naj vsakdo vzame tudi člansko legitimacijo, ker prejšnje legitimacije ne veljajo več. Sreska društva so dolžna poslati članarino za sekcijo in glavni odbor najkasneje tekom meseca aprila. Članarina za glavni odbor se plačuje samo sekciji, kot je to odredeno v pravilih.

Iz društev: Vabila

— JUU — SRESKO DRUŠTVO V GORNJEM GRADU bo zborovalo dne 18. marca ob 10. uri v Mozirju po sledečem dnevnem redu: 1. Došli dopisi. 2. Dekoncentracija politične uprave in šolski zakon. (Debata in predlogi.) 3. Vprašanje izvenšolskega dela. (Debata in predlogi.) 4. Gospodarski dan. (Poroča tov. Tratnik.) 5. Delovni program za prihodnja zborovanja. 6. Vrtnarska razstava. 7. Slučajnosti

Tovariši in tovarišice! Pripravite pismene predloge v smislu zadnje okrožnice. Na zborovanje pa — vsi!

Pred zborovanjem kratka odborova seja. Odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO V PTUJU bo zborovalo v ponedeljek dne 18. marca v Mladiki v Ptuj ob 9. uri. — Dnevni red se spopolni s predavanjem: Potovanje po Bezručevi zemlji II. del ter predavanjem o prezidentu Čehoslovaške dr. T. Masaryku.

— JUU SRESKO DRUŠTVO RADOVLJICA ima glasom sklepa zadnjega zborovanja v ponedeljek dne 18. marca ob 2. uri po-

poldne na Jesenicah zborovanje upraviteljev. Ako je kak upravitelj zadržan, naj pošlje namestnika. Upravitelji naj prineso seboj izkaze učiteljev, ki še niso prejeli stanarine, a so že predložili priznanico. — Zborovanja naj se po možnosti udeležijo tudi učiteljsstva, ki se zanima za upraviteljske posle. Baebler, preds. Puntar, tajnik.

Poročila:

+ JUU SRESKO DRUŠTVO RADOVLJICA je zborovalo dne 21. januarja 1935. v Lescah. Po otvoritvi zborovanja je predaval gospod Jakob Spricar iz Radovljice o razvoju lutkarstva pri raznih narodih in v raznih dobah. Predavatelj je zanimivo obrazložil in poudaril vzgojne in kulturne vrednote lutkarstva. Članstvo je z zanimanjem poslušalo popularnega predavatelja in ga je ob sklepu predavanja nagradilo z glasnim odobravanjem.

Tovariš predsednik je nato v imenu društva pozdravil novega šol. nadzornika tovariša Rajka Gradnika in mu čestital k imenovanju. Nadalje je pozdravil tudi tovarišice in tovariše, ki so nanovo vstopili v društvo.

Sledili sta poročila predsednika in blagajnika.

Pri slučajnostih je bilo iznešenih in sprejetih več resolucij, ki jih društvo objavlja zaradi njihovega aktualnega značaja in sicer:

1. Vsi krajevni šol. odbori so v zadnjem času v velikih denarnih zadregah, ker jim občine ne izplačujejo redno določenih prispevkov, dasiravno dobivajo od davčnih uprav denar. — Sekcija naj izposluje, da se v finančni proračun za l. 1935/36. vnese odredba, glasom katere naj davčne uprave izplačajo krajevnim šol. odborom pripadajoče zneske naravnost, ne pa potom občin, ker od slednjih potem ni mogoče dobiti denarja.

2. Sekcija naj se zavzame, da pride do ureditve finančnega poslovanja kraj. šol. odborov. Skuša naj doseči, da bo to urejeno v predvidenem zakonu o notranji upravi tako, da se uvede banovinska šol. doklada, vsi proračuni pa krijejo iz banovinskega šol. sklada.

3. Ker plačujejo v zadnjem času kuluk edino še drž. uradniki, naj sekcija po možnosti izposluje, da se v bodoče tudi drž. uradnikom odpusti plačevanje kuluka. Ako bi pa to bilo neizvedljivo, naj pa izposluje plačevanje kuluka v 4 mesečnih obrokih, ne pa v enem kakor doslej.

4. V zadnjem času je bila imenovana nova vlada, v kateri je tudi nov finančni minister. Sekcija oziroma glavni odbor naj pri njem izposluje, da bodo krediti finančnim ravnateljstvom pravočasno odobreni, da bo učiteljsvo redno prejemalo svoje mesečne plače, ne pa šele v drugi polovici meseca. Učitelj mora ostati svojim dobaviteljem dolžan na raznih predmetih in s tem trpi njegov ugled posebno na deželi.

5. V zadnjih letih je kralj. ban, uprava redno črtala oz. zmanjšala posamezne postavke v proračunih kraj. šol. odborov. Ker so pa proračuni sestavljeni z največjo pazljivostjo in štednjem ter so v njih le najnujnejše in najpotrebnejše postavke, ki so potrebne za kritje potrebščin in potreb šole, naj sekcija izposluje, da bo kr. banska uprava potrdila neokrnjene proračune, ker kraj. šol. odbori sami najbolje vedo, kaj je najpotrebnejše in koliki naj bodo proračuni.

6. Sekcija naj izposluje pri merodajnih faktorjih, da se izda odredba, ki bo točno povedala, koliko drv pripada podeželskemu učiteljsstvu.

7. Sekcija naj poskrbi, da se uvedejo v narodne šole šolski izkazi za učence, in sicer za osnovno šolo za 4 leta (8 šolskih let), za višjo narodno šolo tudi za 4 leta (4 šolska leta).

8. Sekcija naj izposluje, da se odpravijo po šolah razredni katalogi in uvedejo zopet matični listi.

Baebler Leopold, preds. Puntar Vilko, taj.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA OKOLICA — ZAH. DEL je zborovalo dne 16. februarja 1935. v Ljubljani.

Zborovanja se je udeležilo 107 članov, ki so poslušali izčrpen sestavljen referat tov. A. Hrena, našega gospodarskega strokovnjaka. Tov. Trpin, ki ga je društvo poslalo na pogreb pokojnega velikega kralja, se je v ginljivih besedah spominjal težkih in veličastnih dni narodne žalosti.

Skupščina je sprejela naslednje predloge:

1. Za »Socialni fond Viteškega kralja Aleksandra I« naj se pobere od članov prostovoljni enkratni prispevek. Fond naj se upravlja po banovinah in uporablja za potrebe vsake banovine.

2. JUU sekcija za dravsko banovino naj posreduje pri UPZ, da bo vsaj nekaj pevcev zapelo pri pogrebu vsakega društvenega člana.

3. Društvo naj kupi vsakemu umrlemu članu venec.

4. Razna prosvetna društva po deželi dobivajo od svojih matičnih društev naloge, naj poročajo koliko in kaj ta ali oni učitelj v kraju dela izven šole. To dejstvo je izzvalo upravičeno ogorčenje med učiteljstvom. Eno-dušno se zahteva naj JUU zastavi vse sile, da že enkrat preneha nadzorovanje in ocenjevanje učiteljevega dela po nepoklicanih osebah. Učiteljevo izvenšolsko delo naj ocenjuje samo šolska oblast, ki pa naj učitelja pri delu tudi štiti in podpira.

5. JUU naj skuša doseči, da se razveljavi odredba, po kateri ne more učitelj tožiti žaljivcev brez predhodnega ministrskega dovoljenja.

6. V parlament naj pridejo tudi učitelji. Zdravko Mikuž, preds. Lenarčič Ana, taj.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO V PTUJU je zborovalo 11. februarja v Ptuj.

Navzoča sta bila 102 člana, to je 61,44%. V začetku zborovanja se je poslovilo od učiteljskega dosežani srez. Šol. nadzornik g. Cepuder Leo. Tople in lepe so bile besede, ki jih je govoril in gotovo mu je vsak navzočih iskreno želel vse zadovoljstvo na novem službenem mestu v Ljubljani.

Pozdravil pa je tudi učiteljsko novoimenovali sreski šol. nadzornik g. Šterk Martin in ga opominjal k slogi.

Po kratkem situacijskem poročilu tov. predsednika se je prešlo k obravnavi dopisov.

Za Fond kralja Aleksandra se določi vsoto, ki se rabi za enega delegata, če se ga pošlje na skupščino.

Razgovor o reorganizaciji zborovanj se je preložil na prihodnje zborovanje.

Odboru za postavitev spomenika Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju se bo poslal soglasno sklep učiteljskega, ki se glasi:

1. Vse učiteljske ptujskega sresa soglašajo s tem, da se postavi spomenik Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju v obliki socialne ustanove zdravstvene institucije, ki bo v korist prebivalstva vsega sresa.

2. Prispevki, ki jih bo nabralo učiteljsko mednarodno, se naj ne pošljejo niti v Ljubljano, niti v Maribor, marveč se porabijo samo za spomenik v Ptuj.

3. Učiteljsko zahteva, da odbor za postavitev spomenika kooptira predsednika JUU sreskega društva v Ptuj v svoj ožji odbor.

4. Učiteljsko naj apelira na vsa podeželska društva, da se združijo v akciji za postavitev zdravstvene ali socialne institucije v spomin blagopokojnemu Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju.

Učiteljsko želi, da izda Udruženje legitimacije, veljavne za nedoločeni čas.

Učiteljsko priobija, da rasto društva, ki gobe po dežju, da se njih uprava komplicira v nezaljšane dimenzije; ta porast društev in njih skomplikiranost, pa zahteva dajanje, ki jih učiteljsko, katerega prejemi se občutno krčijo skoroda ne bo več zmoglo.

Kmetijski referent je podal kratka navodila za saditev orcha na stalno mesto in razdelil upraviteljem naročeno orehovo seme.

Nato je predaval tov. Debenak o potovanju po Bezručevi zemlji. Podal je prvi del referata, naslednje tri pa bo prednašal pri prihodnjih zborovanjih. V prvem delu nas je v pesniško zasnovanem referatu povedel od Sleskih planin do Podkarpatske Rusije ter nam pokazal življenje in nehanje naših severnih bratov, ter nam pričaral pred duševne oči vse lepote tamkajšnje zemlje. Topla zahvala mu je bila nagrada.

Prihodnje zborovanje bo marca. Šestan Dušan, preds. Kaukler Iv. V. taj.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO V LJUTOMERU je zborovalo dne 16. februarja v Radencih. — Obisk je bil prav dober, saj je bilo navzočih 75 članov.

Predsednik, tov. Mavrič, je po pozdravu navzočim podal situacijsko poročilo. Govoril je o našem delu in o delu centrale.

Dal je nato besedo sres. kmetijskemu referentu g. Žnidariču iz Ljutomera, ki nam je govoril o šolskem vrtu, o drevnici, učnem travnišču in o škodljivcih. — Govoril je zelo zanimivo ter dajal dobre, praktične nasvete.

Odobril se je nato zapisnik in obravnavali dopisi. Med drugim se je sklenilo, da bo prihodnje zborovanje gospodarskega značaja, nanj pa povabimo referenta, ki bo govoril o »Priateljstvu vaške kulture«.

Nadzornik tov. Karbaš nas je nato informiral o nekaterih aktualnih člankih iz »Prosvete« in pri tem se je razvila debata o proračunu, predvideni decentralizaciji, o starnini in kurivu. Izid vsega je bil: bodimo složni, oklenimo se organizacije!

Prihodnjič homo zborovali v začetku aprila v Radencih.

T. č. predsednik: K. Maurič. T. č. tajnica: Klemenčič Mara.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO KRŠKO je zborovalo v soboto dne 2. marca v Krškem. Predsednik društva tov. Pečnik Ivo je po-

zdravil učiteljski zbor, predvsem pa sreskega načelnika g. dr. Tino Čuša in nadzornika tov. Hrovata.

Za pozdravne besede tov. predsednika se je toplotno zahvalil g. sreski načelnik ter naprosil učiteljsko, da mu pomaga pri njegovem delu.

Tov. Vidmar je v vzorno sestavljenem referatu predaval o perečih vzgojnih problemih sodobne delovne šole.

Med drugim je poudaril pogrešnost naše delovne šole, ker gre slepo za modernimi pedagoškimi izsledki, ki so bili utemeljeni v inozemstvu in dejansko še tam ne dobro ali sploh ne preizkušeni. Predlagal je, da bi morali biti naši šolniki v tem oziru previdnejši.

V drugem delu svojega referata se je zavzemal za ponovno uvedbo redov pridnosti ter zunanje oblike in to zahteva utemeljeval s pedagoškimi razlogi.

Temu je sledila debata. Tov. nadzornik

Hrovat je dodal referatu o delovni šoli antitezo kompleksnega pouka.

O reformi zborovanj je poročal tov. Vidmar. Po daljši debati je učiteljski zbor odobril, da se osnujejo štirje odseki in sicer: 1. šol. upravni, 2. pedagoški, 3. gospodarski, 4. odsek za nadaljevalno šolstvo.

Na današnjem zborovanju je bil ustanovljen gospodarski odsek, kateremu načeluje tov. Vanič, v odboru pa so: tov. Hrovat, Mikulič, Pirc in tovarišica Stoviček.

Tov. predsednik je počastil spomin pokojne tovarišice Boštjančič Katarine.

Vsem članom bodo razposlane članske izkaznice proti povračilu 2 Din. Predlog tov. Debevca, naj pokrene sekcija JUU akcije, da dobi učiteljsko moderen disciplinarni postopek, ki ga vsebuje Uradniški zakon je bil soglasno sprejet. Prihodnje zborovanje bo v mokronoški dolini.

Predsednik: Pečnik Ivo s. r. Za tajnika: Bratok Rudolf s. r.

Inozemsko šolstvo in učiteljsvo

Bolgarsko šolstvo

(Priobčuje Viljem Kus.)

ZAKON O TELESNI VZGOJI NARODA

Bolgarija je ena izmed prvih držav na Balkanu, ki je uvedla obvezno telesno vzgojo. V ta namen je izdala poseben zakon, dne 31. marca 1931.

Telesno - vzgojni zakon zadeva vso mladino do izpolnjenega 21. starostnega leta in predvideva splošno telesno vzgojo v državi. Do 21. leta je telesna vzgoja splošno obvezna z izjemo bolnikov in poročenih žen. Da se telesna vzgoja izvede v smislu zakona, je ta urejen za vse stopnje najrazličnejših šol pa tudi za razne organizacije. Pri ministrstvu prosvete je bil osnovan poseben oddelek, čigar naloga je skrbeti, da se ta zakon izvaja.

Na splošno izobraževalnih in strokovnih gimnazijah se mora poučevati telovadba po dve uri na teden. Razen tega imajo dnevno 25—35 minut trajajoče skupinske proste vaje in igre v naravi. Izprehodom je namenjeno pozimi en dan v mesecu, poleti pa dva. Na visokih šolah je prav tako obvezna dvournna telovadba tedensko. Slušatelji morajo biti člani ene izmed dijaških sportnih organizacij.

Za osnovne šole velja predpis, ki določa vsak dan vsaj pol ure (telesne) igre. Na osnovnih šolah in v progimnazijah imajo enkrat na teden izprehode v prosto naravo, v zavode ali kam drugam, da se mladina nauži svežega zraka in da zasleduje delo v obratih. Ena tedenska ura je določena za skupno telovadbo. V ostalih petih dneh se žrtvuje dnevno po pol ure igrar in skupinskim vajam na prostem.

V pošolski dobi se telovadi v krajevnih telesno-vzgojnih društvih. Vsako zasebno in javno podjetje je dolžno poskrbeti za telesno vzgojo svojih nameštencev. Delavnice ali tovarne, ki zaposlujejo več kakor 100 delavcev, so dolžne zgraditi igrišča, telovadnico in naprave za pršne kopeli.

Mladini, ki je polnih pet let telovadila in zaključila z završnim izpitom, se dovoljuje posebne ugodnosti pri vršenju državljanskih, posebno pa še vojaških dolžnosti.

Za vzgojo telovadnih učiteljev so urejeni posebni strokovni tečaji. V državno službo se sprejemajo tudi absolventi tujih telovadnih organizacij. Oni telovadni učitelji, ki se udeležijo obveznega tečaja, ki ga priredi ministrstvo prosvete, morejo ostati še nadalje v državni ali javni službi in morajo delovati tudi v izvenšolskih telovadnih organizacijah. To delo se jim šteje v obvezno učno dolžnost v razmerju 2—4 ure na teden.

Pristopajte kot zadržniki k

UCITELJSKI TISKARNI

IZOBRAZBA BOLGARSKEGA UCITELJSTVA.

Težnje za razširjenjem in izboljšanjem bolgarskega narodnega šolstva, so zahtevale tudi reformo izobrazbe učiteljskega naraščaja.

Po neki statistiki je doseglo 61,2% učiteljsva osnovnih šol izobrazbo na pedagoških učiliščih, dočim so vsi ostali bivši gimnazijci in seminaristi, 1,1% sedanjega učiteljsva nima popolne srednješolske izobrazbe.

Pedagoška učilišča imajo učni program v splošnem enak učnemu programu gimnazij, vendar se pouk filozofije razširja tudi na etiko. Razen tega je tu vpeljana tudi higiena, popularna medicina, poučuje se tudi stenoigrafija in verstvo. Izmed tujih jezikov sta vpeljana francoščina in ruščina. Velika pozornost se posveča godbeni izobrazbi. Skoraj po vseh pedagoških učiliščih imajo kandidati svoj orkester, ki je navadno na visoki stopnji godbene umetnosti. Sploh se v Bolgariji godbeni izobrazbi mladine posveča velika pažnja, tako, da skoraj ni srednješolskega zavoda, ki ne bi imel svojega orkestra.

Za rokotvorni pouk imajo pedagoška učilišča dokaj dobro opremljene delavnice. Poleg tega imajo te šole velika posestva. Tako ima n. pr. pedagoško učilišče v Šumenu 40 ha veliko posestvo, kjer se dijaki seznanjajo z racionalnim kmetijskim delom in z racionalno živinorejo. Učiteljski kandidati so v pretežni večini iz kmetskih rodbin. Le žal, da znaša vpisnina 15.000 levov. Iz teh vpisnin nabavljajo vse učne pripomočke in uniforme za gojence, katere mora nositi vsa bolgarska mladina tretje stopnje. Tudi letna taksa za šolanje je zelo visoka, saj znaša 5000 levov. Pri vsem tem so učiteljske šole zelo revne na učnih pripomočkih in učilih. V tem pogledu se ne morejo tamkajšnje učiteljske šole primerjati niti z našimi meščanskimi šolami.

V učiteljske šole se sprejemajo gojenci iz progimnazij. Pedagoška učilišča so urejena kakor pri nas in trajajo pet let. Ker pa so učiteljske šole v pretežni večini združene z internati, imajo profesorji dovolj časa, da se posvečajo individualnosti gojencev. Le na ta način si moremo tolmačiti odlično tehniko v godbenih produkcijah gojencev. Za vse glavne predmete uporabljajo gojenci učbenike, ki so namenjeni gimnazijam.

Pri vsakem pedagoškem učilišču je vadnica. Pri nekaterih pedagoških učiliščih so tudi posebni tečaji za vzgojo otroških vrtnaric in za strokovne učitelje za imbecilno deco.

Pedagoška učilišča vzgoje vsako leto to-

liko abiturientov, da krijejo zahteve šol prve stopnje, na katere so nastavljeni. Za učitelje na progimnazijah, ki jih moremo primerjati z našimi meščanskimi ali nižjimi srednjimi šolami, pa ni preskrbljeno tako, kakor bi bilo želeli.

Za progimnazijske učitelje so bili z zakonom iz leta 1909. urejeni posebni »nadaljevalni pedagoški tečaji«, ki se sedaj imenujejo učiteljski inštituti. Ako hoče kdo postati slušatelj na tej šoli, mora poprej dovršiti ali gimnazijo ali učiteljsko učilišče. Učne osnove teh šol, ki sta samo dve v Šumenu in v Plovdivu so točno določene. Tu se poučujejo predmeti splošnega značaja (pedagogika in uvod v filozofijo, en tuj živ jezik, higiena in popularna medicina) in specialni predmeti. Strokovna vzgoja ima samo dve stroki in sicer humanistično in matematično-prirodnoznanstveno. V humanistični stroki so zapopaden naslednji predmeti: bolgarščina, verouk, zgodovina, zemljepis in državljanski nauk. Realna stroka pa vsebuje naslednje predmete: matematiko, fiziko, kemijo in prirodopis. Razpoložljivi predmeti pa so: risanje, telesna vzgoja, godba in ročna dela. Pedagoškemu inštitutu je priključena tudi progimnazijska vadnica. Študij na teh inštitutih je brezplačen in traja dve leti.

Dočim so Bolgari v celoti zadovoljni z izobrazbo progimnazijskega učiteljsva, se vedno v večjem številu oglašajo z opravičeno željo po reformi izobrazbe osnovnošolskega učiteljsva. Splošno se zahteva, da naj bodo učitelji najprej dovrši vs študij na šoli tretje stopnje in šele potem preidejo na študij pedagogike.

Izobrazba gimnazijskega učiteljsva (v Bolgariji se ne uporablja ime profesor) je slična izobrazbi naših profesorjev.

Dobro je poskrbljeno tudi za vzgojo in izobrazbo učitelje domačih ved, ki se šolajo na gimnazijah in na strokovnih šolah. V ta namen imajo urejen dveletni tečaj na strokovni šoli Marije Luize v Sofiji. Kakor je navada na strokovnih šolah, tako so tudi tukaj učne osnove prenatrpane z različnimi predmeti, tako, da imajo slušateljce kar 44 tedenskih ur.

Novosti na knjižnem trgu

—k Vadbni načrti, sestavljen TO sokolske župe Maribor. Izdala in založila Sokolska župa Maribor 1935. — Cena vsem izvidom 12 Din. So to vadbni načrti za telovadbo za člane, članice, moški in ženski naraščaj ter za moško in žensko deco od 10 do 14 let. Za šole bi prišli v poštev načrti za naraščaj in deco. Načrti so opremljeni tudi s posebnimi navodili. Vsak posamezni načrt z mapo in navodili stane 4 Din. Cena za vse tri je navedena zgoraj. Naročila je poslati na naslov: Sokolska župa Maribor.

—k V zadnjem trenutku je naslov zanimivo pisanih spominov iz življenja pilota, katere objavlja Franjo Pivka v zadnji številki ilustrirane tedenske revije za radiofonijo, gledališče, film, sport in modo »Naš val«, nadalje Zvočnikove črtice »Ni vse izgubljeno« in »Hudomušnež«, članek »Preudarnost je lepa lastnost«, v katerem zvemo, kako si lahko izračunamo koliko toka porabi naš sprejemni aparat. »Naš val« stane 12 Din. Na posebni prilogi prinaša »Naš val« programe vseh važnih oddajnih postaj, ki je nujno potreben vsakemu radijskemu abonentu. Zahtevajte brezplačno in brezobvezno na ogled izvod. Pišite na naslov: Radijska revija »Naš val«, Ljubljana.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

ZAMENJAVA MESTA.

Sedanjo službo na 6 razr. dekl. osn. šoli v mestu ob železnici zamenjam s krajem, ki leži najmanj 800 m nad morjem, ne predaleč od železnice in zdravnikar. — Morebitne predloge sprejme uredništvo »Uč. tov.« pod značko »800 m«.

ONI UCITELJ.

ki je zmožen poučevati vokalno in po možnosti tudi instrumentalno glasbo, naj sporoči svoj naslov na ime: Franjo Švigelj, trgovec, Breg, p. Borovnica pri Ljubljani.

FR. P. ZAJEC
Izprašan optik
Ljubljana, Stari trg 9

priloga: naočnike, ščipalnice, barometre, toplovere, rišalno orodje, mikroskope, foto-aparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.

Za pomladansko sezono se priporoča modni atelje

M. CASERMAN V LJUBLJANI

Šmartinska cesta št. 9

v prvovrstno izdelavo vsakovrstnih oblek, plaščev itd. po najnižjih cenah in najmodernejšem kroju

Poljoprivredna karta kraljevine Jugoslavije

je pravkar izšla v merilu 1 : 500.000 v velikosti 160 × 180 cm. Na tej karti je označena naša država v njeni administrativni razdelitvi na banovine. Na njej so zabeležene najvažnejše proge železniške, vodne in avijonske, vse reke, vsa važnejša mesta in trgi, zgodovinske in kulturne znamenitosti, samostani in prosvetne ustanove, posebno pa pridobitvene ustanove (industrija). V tehničnem pogledu predstavlja ta karta rezultate, ki do sedaj pri nas še niso doseženi. Izdelana je v desetih barvah ter Vam nudi najpopolnejši pregled.

Nalepljena na platno s palicami velja 350 Din.

UCITELJSKA TISKARNA • LJUBLJANA

registrovana zadruga z omejeno zavezo
Francišanska ulica 6

podružnica: Maribor, palača Banovinske hranilnice

+ JUU SRESKO DRUŠTVO V PTUJU je zborovalo 11. februarja v Ptuj.

Navzoča sta bila 102 člana, to je 61,44%. V začetku zborovanja se je poslovil od učiteljstva dosežani srez. Šol. nadzornik g. Cepuder Leo. Tople in lepe so bile besede, ki jih je govoril in gotovo mu je vsak navzočih iskreno želel vse zadovoljstvo na novem službenem mestu v Ljubljani.

Pozdravil pa je tudi učiteljstvo novoimenovalni sreski šol. nadzornik g. Šterk Martin in ga opominjal k slogi.

Po kratkem situacijskem poročilu tov. predsednika se je prešlo k obravnavi dopisov.

Za Fond kralja Aleksandra se določi vsoto, ki se rabi za enega delegata, če se ga pošlje na skupščino.

Razgovor o reorganizaciji zborovanj se je preložil na prihodnje zborovanje.

Odboru za postavitev spomenika Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju se bo poslal soglasno sklep učiteljstva, ki se glasi:

1. Vse učiteljstvo ptujskega sresa soglašajo s tem, da se postavi spomenik Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju v obliki socialne ustanove zdravstvene institucije, ki bo v korist prebivalstva vsega sresa.

2. Prispevki, ki jih bo nabralo učiteljstvo med narodom, se naj ne pošljejo niti v Ljubljano, niti v Maribor, marveč se porabijo samo za spomenik v Ptuj.

3. Učiteljstvo zahteva, da odbor za postavitev spomenika kooptira predsednika JUU sreskega društva v Ptuj v svoj ožji odbor.

4. Učiteljstvo naj apelira na vsa podeželska društva, da se združijo v akciji za postavitev zdravstvene ali socialne institucije v spomin blagopokojnemu Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju.

Učiteljstvo želi, da izda Udruženje legitimacije, veljavne za nedoločeni čas.

Učiteljstvo priobija, da rasto društva, ki gobe po dežju, da se njih uprava komplicira v nezasišane dimenzije; ta porast društev in njih skomplikiranost, pa zahteva dajanje, ki jih učiteljstvo, katerega prejemki se občutno krčijo skoroda ne bo več zmoglo.

Kmetijski referent je podal kratka navodila za saditev orcha na stalno mesto in razdelil upraviteljem naročeno orehovo seme.

Nato je predaval tov. Debenak o potovanju po Bezručevi zemlji. Podal je prvi del referata, naslednje tri pa bo prednašal pri prihodnjih zborovanjih. V prvem delu nas je v pesniško zasnovanem referatu povedel od Sleskih planin do Podkarpatske Rusije ter nam pokazal življenje in nehanje naših severnih bratov, ter nam pričaral pred duševne oči vse lepote tamkajšnje zemlje. Topla zahvala mu je bila nagrada.

Prihodnje zborovanje bo marca. Šestan Dušan, preds. Kaukler Iv. V. taj.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO V LJUTOMERU je zborovalo dne 16. februarja v Radencih. — Obisk je bil prav dober, saj je bilo navzočih 75 članov.

Predsednik, tov. Mavrič, je po pozdravu navzočim podal situacijsko poročilo. Govoril je o našem delu in o delu centrale.

Dal je nato besedo sres. kmetijskemu referentu g. Žnidariču iz Ljutomera, ki nam je govoril o šolskem vrtu, o drevnici, učnem travišču in o škodljivcih. — Govoril je zelo zanimivo ter dajal dobre, praktične nasvete.

Odobril se je nato zapisnik in obravnavali dopisi. Med drugim se je sklenilo, da bo prihodnje zborovanje gospodarskega značaja, nanj pa povabimo referenta, ki bo govoril o »Priateljstvu vaške kulture«.

Nadzornik tov. Karbaš nas je nato informiral o nekaterih aktualnih člankih iz »Prosvete« in pri tem se je razvila debata o proračunu, predvideni decentralizaciji, o starnini in kurivu. Izid vsega je bil: bodimo složni, oklenimo se organizacije!

Prihodnjič homo zborovali v začetku aprila v Radencih. T. č. predsednik: K. Maurič. T. č. tajnica: Klemenčič Mara.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO KRŠKO je zborovalo v soboto dne 2. marca v Krškem. Predsednik društva tov. Pečnik Ivo je po-

zdravil učiteljski zbor, predvsem pa sreskega načelnika g. dr. Tino Čuša in nadzornika tov. Hrovata.

Za pozdravne besede tov. predsednika se je toplotno zahvalil g. sreski načelnik ter naprosil učiteljstvo, da mu pomaga pri njegovem delu.

Tov. Vidmar je v vzorno sestavljenem referatu predaval o perečih vzgojnih problemih sodobne delovne šole.

Med drugim je poudaril pogrešnost naše delovne šole, ker gre slepo za modernimi pedagoškimi izsledki, ki so bili utemeljeni v inozemstvu in dejansko še tam ne dobro ali sploh ne preizkušeni. Predlagal je, da bi morali biti naši šolniki v tem oziru previdnejši.

V drugem delu svojega referata se je zavzemal za ponovno uvedbo redov pridnosti ter zunanje oblike in to zahteva utemeljeval s pedagoškimi razlogi.

Temu je sledila debata. Tov. nadzornik

Hrovat je dodal referatu o delovni šoli antitezo kompleksnega pouka.

O reformi zborovanj je poročal tov. Vidmar. Po daljši debati je učiteljski zbor odobril, da se osnujejo štirje odseki in sicer: 1. šol. upravni, 2. pedagoški, 3. gospodarski, 4. odsek za nadaljevalno šolstvo.

Na današnjem zborovanju je bil ustanovljen gospodarski odsek, kateremu načeluje tov. Vanič, v odboru pa so: tov. Hrovat, Mikulič, Pirc in tovarišica Stoviček.

Tov. predsednik je počastil spomin pokojne tovarišice Boštjančič Katarine.

Vsem članom bodo razposlane članske izkaznice proti povračilu 2 Din. Predlog tov. Debevca, naj pokrene sekcija JUU akcije, da dobi učiteljstvo moderen disciplinarni postopek, ki ga vsebuje Uradniški zakon je bil soglasno sprejet. Prihodnje zborovanje bo v mokronoški dolini.

Predsednik: Pečnik Ivo s. r. Za tajnika: Bratok Rudolf s. r.

Inozemsko šolstvo in učiteljstvo

Bolgarsko šolstvo

(Priobčuje Viljem Kus.)

ZAKON O TELESNI VZGOJI NARODA

Bolgarija je ena izmed prvih držav na Balkanu, ki je uvedla obvezno telesno vzgojo. V ta namen je izdala poseben zakon, dne 31. marca 1931.

Telesno - vzgojni zakon zadeva vso mladino do izpolnjenega 21. starostnega leta in predvideva splošno telesno vzgojo v državi. Do 21. leta je telesna vzgoja splošno obvezna z izjemo bolnikov in poročenih žen. Da se telesna vzgoja izvede v smislu zakona, je ta urejen za vse stopnje najrazličnejših šol pa tudi za razne organizacije. Pri ministrstvu prosvete je bil osnovan poseben oddelek, čigar naloga je skrbeti, da se ta zakon izvaja.

Na splošno izobraževalnih in strokovnih gimnazijah se mora poučevati telovadba po dve uri na teden. Razen tega imajo dnevno 25—35 minut trajajoče skupinske proste vaje in igre v naravi. Izprehodom je namenjeno pozimi en dan v mesecu, poleti pa dva. Na visokih šolah je prav tako obvezna dvournna telovadba tedensko. Slušatelji morajo biti člani ene izmed dijaških sportnih organizacij.

Za osnovne šole velja predpis, ki določa vsak dan vsaj pol ure (telesne) igre. Na osnovnih šolah in v progimnazijah imajo enkrat na teden izprehode v prosto naravo, v zavode ali kam drugam, da se mladina nauži svežega zraka in da zasleduje delo v obratih. Ena tedenska ura je določena za skupno telovadbo. V ostalih petih dneh se žrtvuje dnevno po pol ure igrar in skupinskim vajam na prostem.

V pošolski dobi se telovadi v krajevnih telesno-vzgojnih društvih. Vsako zasebno in javno podjetje je dolžno poskrbeti za telesno vzgojo svojih nameštencev. Delavnice ali tovarne, ki zaposlujejo več kakor 100 delavcev, so dolžne zgraditi igrišča, telovadnico in naprave za pršne kopeli.

Mladini, ki je polnih pet let telovadila in zaključila z završnim izpitom, se dovoljuje posebne ugodnosti pri vršenju državljskih, posebno pa še vojaških dolžnosti.

Za vzgojo telovadnih učiteljev so urejeni posebni strokovni tečaji. V državno službo se sprejemajo tudi absolventi tujih telovadnih organizacij. Oni telovadni učitelji, ki se udeležijo obveznega tečaja, ki ga priredi ministrstvo prosvete, morejo ostati še nadalje v državni ali javni službi in morajo delovati tudi v izvenšolskih telovadnih organizacijah. To delo se jim šteje v obvezno učno dolžnost v razmerju 2—4 ure na teden.

Pristopajte kot zadržniki k

UCITELJSKI TISKARNI

IZOBRAZBA BOLGARSKEGA UCITELJSTVA.

Težnje za razširjenjem in izboljšanjem bolgarskega narodnega šolstva, so zahtevale tudi reformo izobrazbe učiteljskega naraščaja.

Po neki statistiki je doseglo 61,2% učiteljstva osnovnih šol izobrazbo na pedagoških učiliščih, dočim so vsi ostali bivši gimnazijci in seminaristi, 1,1% sedanjega učiteljstva nima popolne srednješolske izobrazbe.

Pedagoška učilišča imajo učni program v splošnem enak učnemu programu gimnazij, vendar se pouk filozofije razširja tudi na etiko. Razen tega je tu vpeljana tudi higiena, popularna medicina, poučuje se tudi stenoigrafija in verstvo. Izmed tujih jezikov sta vpeljana francoščina in ruščina. Velika pozornost se posveča godbeni izobrazbi. Skoraj po vseh pedagoških učiliščih imajo kandidati svoj orkester, ki je navadno na visoki stopnji godbene umetnosti. Sploh se v Bolgariji godbeni izobrazbi mladine posveča velika pažnja, tako, da skoraj ni srednješolskega zavoda, ki ne bi imel svojega orkestra.

Za rokotvorni pouk imajo pedagoška učilišča dokaj dobro opremljene delavnice. Poleg tega imajo te šole velika posestva. Tako ima n. pr. pedagoško učilišče v Šumenu 40 ha veliko posestvo, kjer se dijaki seznanjajo z racionalnim kmetijskim delom in z racionalno živinorejo. Učiteljski kandidati so v pretežni večini iz kmetskih rodbin. Le žal, da znaša vpisnina 15.000 levov. Iz teh vpisnin nabavljajo vse učne pripomočke in uniforme za gojence, katere mora nositi vsa bolgarske mladina tretje stopnje. Tudi letna taksa za šolanje je zelo visoka, saj znaša 5000 levov. Pri vsem tem so učiteljske šole zelo revne na učnih pripomočkih in učilih. V tem pogledu se ne morejo tamkajšnje učiteljske šole primerjati niti z našimi meščanskimi šolami.

V učiteljske šole se sprejemajo gojenci iz progimnazij. Pedagoška učilišča so urejena kakor pri nas in trajajo pet let. Ker pa so učiteljske šole v pretežni večini združene z internati, imajo profesorji dovolj časa, da se posvečajo individualnosti gojencev. Le na ta način si moremo tolmačiti odlično tehniko v godbenih produkcijah gojencev. Za vse glavne predmete uporabljajo gojenci učbenike, ki so namenjeni gimnazijam.

Pri vsakem pedagoškem učilišču je vadenica. Pri nekaterih pedagoških učiliščih so tudi posebni tečaji za vzgojo otroških vrtnaric in za strokovne učitelje za imbecilno deco.

Pedagoška učilišča vzgoje vsako leto to-

liko abiturientov, da krijejo zahteve šol prve stopnje, na katere so nastavljeni. Za učitelje na progimnazijah, ki jih moremo primerjati z našimi meščanskimi ali nižjimi srednjimi šolami, pa ni preskrbljeno tako, kakor bi bilo želeli.

Za progimnazijske učitelje so bili z zakonom iz leta 1909. urejeni posebni »nadaljevalni pedagoški tečaji«, ki se sedaj imenujejo učiteljski inštituti. Ako hoče kdo postati slušatelj na tej šoli, mora poprej dovršiti ali gimnazijo ali učiteljsko učilišče. Učne osnove teh šol, ki sta samo dve v Šumenu in v Plovdivu so točno določene. Tu se poučujejo predmeti splošnega značaja (pedagogika in uvod v filozofijo, en tuj živ jezik, higiena in popularna medicina) in specialni predmeti. Strokovna vzgoja ima samo dve stroki in sicer humanistično in matematično-prirodnoznanstveno. V humanistični stroki so zapopadeni naslednji predmeti: bolgarščina, verouk, zgodovina, zemljepis in državljanski nauk. Realna stroka pa vsebuje naslednje predmete: matematiko, fiziko, kemijo in prirodopis. Razpoložljivi predmeti pa so: risanje, telesna vzgoja, godba in ročna dela. Pedagoškemu inštitutu je priključena tudi progimnazijska vadenica. Študij na teh inštitutih je brezplačen in traja dve leti.

Dočim so Bolgari v celoti zadovoljni z izobrazbo progimnazijskega učiteljstva, se vedno v večjem številu oglašajo z opravičeno željo po reformi izobrazbe osnovnošolskega učiteljstva. Splošno se zahteva, da naj bodo učitelji najprej dovršili vs študij na šoli tretje stopnje in šele potem preidejo na študij pedagogike.

Izobrazba gimnazijskega učiteljstva (v Bolgariji se ne uporablja ime profesor) je slaba izobrazba naših profesorjev.

Dobro je poskrbljeno tudi za vzgojo in izobrazbo učitelje domačih ved, ki se šolajo na gimnazijah in na strokovnih šolah. V ta namen imajo urejen dveletni tečaj na strokovni šoli Marije Luize v Sofiji. Kakor je navada na strokovnih šolah, tako so tudi tukaj učne osnove prenatrpane z različnimi predmeti, tako, da imajo slušateljce kar 44 tedenskih ur.

Novosti na knjižnem trgu

—k Vadbni načrti, sestavljen TO sokolske župe Maribor. Izdala in založila Sokolska župa Maribor 1935. — Cena vsem izvidom 12 Din. So to vadbni načrti za telovadbo za člane, članice, moški in ženski naraščaj ter za moško in žensko deco od 10 do 14 let. Za šole bi prišli v poštev načrti za naraščaj in deco. Načrti so opremljeni tudi s posebnimi navodili. Vsak posamezni načrt z mapo in navodili stane 4 Din. Cena za vse tri je navedena zgoraj. Naročila je poslati na naslov: Sokolska župa Maribor.

—k V zadnjem trenutku je naslov zanimivo pisanih spominov iz življenja pilota, katere objavlja Franjo Pivka v zadnji številki ilustrirane tedenske revije za radiofonijo, gledališče, film, sport in modo »Naš val«, nadalje Zvočenkove črtice »Ni vse izgubljeno« in »Hudomušnež«, članek »Preudarnost je lepa lastnost«, v katerem zvemo, kako si lahko izračunamo koliko toka porabi naš sprejemni aparat. »Naš val« stane 12 Din. Na posebni prilogi prinaša »Naš val« programe vseh važnih oddajnih postaj, ki je nujno potreben vsakemu radijskemu abonentu. Zahtevajte brezplačno in brezobvezno na ogled izvod. Pišite na naslov: Radijska revija »Naš val«, Ljubljana.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

ZAMENJAVA MESTA.

Sedanjo službo na 6 razr. dekl. osn. šoli v mestu ob železnici zamenjam s krajem, ki leži najmanj 800 m nad morjem, ne predaleč od železnice in zdravnikar. — Morebitne predloge sprejme uredništvo »Uč. tov.« pod značko »800 m«.

ONI UCITELJ,

ki je zmožen poučevati vokalno in po možnosti tudi instrumentalno glasbo, naj sporoči svoj naslov na ime: Franjo Švigelj, trgovec, Breg, p. Borovnica pri Ljubljani.

FR. P. ZAJEC
Izprašan optik
Ljubljana, Stari trg 9

priloga: naočnike, ščipalnice, barometre, toplovere, rišalno orodje, mikroskope, foto-aparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.

Za pomladansko sezono se priporoča modni atelje

M. CASERMAN V LJUBLJANI

Šmartinska cesta št. 9

v prvovrstno izdelavo vsakovrstnih oblek, plaščev itd. po najnižjih cenah in najmodernejšem kroju

Poljoprivredna karta kraljevine Jugoslavije

je pravkar izšla v merilu 1 : 500.000 v velikosti 160 × 180 cm. Na tej karti je označena naša država v njeni administrativni razdelitvi na banovine. Na njej so zabeležene najvažnejše proge železniške, vodne in avijonske, vse reke, vsa važnejša mesta in trgi, zgodovinske in kulturne znamenitosti, samostani in prosvetne ustanove, posebno pa pridobitvene ustanove (industrija). V tehničnem pogledu predstavlja ta karta rezultate, ki do sedaj pri nas še niso doseženi. Izdelana je v desetih barvah ter Vam nudi najpopolnejši pregled.

Nalepljena na platno s palicami velja 350 Din.

UCITELJSKA TISKARNA • LJUBLJANA

registrovana zadruga z omejeno zavezo
Francišanska ulica 6

podružnica: Maribor, palača Banovinske hranilnice

+ JUU SRESKO DRUŠTVO V PTUJU je zborovalo 11. februarja v Ptuj.

Navzoča sta bila 102 člana, to je 61,44%. V začetku zborovanja se je poslovalo od učiteljstva dosežani srez. Šol. nadzornik g. Cepuder Leo. Tople in lepe so bile besede, ki jih je govoril in gotovo mu je vsak navzočih iskreno želel vse zadovoljstvo na novem službenem mestu v Ljubljani.

Pozdravil pa je tudi učiteljstvo novoimenovalni sreski šol. nadzornik g. Šterk Martin in ga opominjal k slogi.

Po kratkem situacijskem poročilu tov. predsednika se je prešlo k obravnavi dopisov.

Za Fond kralja Aleksandra se določi vsoto, ki se rabi za enega delegata, če se ga pošlje na skupščino.

Razgovor o reorganizaciji zborovanj se je preložil na prihodnje zborovanje.

Odboru za postavitev spomenika Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju se bo poslal soglasno sklep učiteljstva, ki se glasi:

1. Vse učiteljstvo ptujskega sresa soglašajo s tem, da se postavi spomenik Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju v obliki socialne ustanove zdravstvene institucije, ki bo v korist prebivalstva vsega sresa.

2. Prispevki, ki jih bo nabralo učiteljstvo med narodom, se naj ne pošljejo niti v Ljubljano, niti v Maribor, marveč se porabijo samo za spomenik v Ptuj.

3. Učiteljstvo zahteva, da odbor za postavitev spomenika kooptira predsednika JUU sreskega društva v Ptuj v svoj ožji odbor.

4. Učiteljstvo naj apelira na vsa podeželska društva, da se združijo v akciji za postavitev zdravstvene ali socialne institucije v spomin blagopokojnemu Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju.

Učiteljstvo želi, da izda Udruženje legitimacije, veljavne za nedoločeni čas.

Učiteljstvo pribija, da rasto društva, ki gobe po dežju, da se njih uprava komplicira v nezasižane dimenzije; ta porast društev in njih skomplikiranost, pa zahteva dajanje, ki jih učiteljstvo, katerega prejemki se občutno krčijo skoroda ne bo več zmoglo.

Kmetijski referent je podal kratka navodila za saditev orcha na stalno mesto in razdelil upraviteljem naročeno orehovo seme.

Nato je predaval tov. Debenak o potovanju po Bezručevi zemlji. Podal je prvi del referata, naslednje tri pa bo prednašal pri prihodnjih zborovanjih. V prvem delu nas je v pesniško zasnovanem referatu povedel od Sleskih planin do Podkarpatske Rusije ter nam pokazal življenje in nehanje naših severnih bratov, ter nam pričaral pred duševne oči vse lepote tamkajšnje zemlje. Topla zahvala mu je bila nagrada.

Prihodnje zborovanje bo marca. Šestan Dušan, preds. Kaukler Iv. V. taj.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO V LJUTOMERU je zborovalo dne 16. februarja v Radencih. — Obisk je bil prav dober, saj je bilo navzočih 75 članov.

Predsednik, tov. Mavrič, je po pozdravu navzočim podal situacijsko poročilo. Govoril je o našem delu in o delu centrale.

Dal je nato besedo sres. kmetijskemu referentu g. Žnidariču iz Ljutomera, ki nam je govoril o šolskem vrtu, o drevnici, učnem travišču in o škodljivcih. — Govoril je zelo zanimivo ter dajal dobre, praktične nasvete.

Odobril se je nato zapisnik in obravnavali dopisi. Med drugim se je sklenilo, da bo prihodnje zborovanje gospodarskega značaja, nanj pa povabimo referenta, ki bo govoril o »Priateljstvu vaške kulture«.

Nadzornik tov. Karbaš nas je nato informiral o nekaterih aktualnih člankih iz »Prosvete« in pri tem se je razvila debata o proračunu, predvideni decentralizaciji, o starnini in kurivu. Izid vsega je bil: bodimo složni, oklenimo se organizacije!

Prihodnjič homo zborovali v začetku aprila v Radencih.

T. č. predsednik: K. Maurič. T. č. tajnica: Klemenčič Mara.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO KRŠKO je zborovalo v soboto dne 2. marca v Krškem. Predsednik društva tov. Pečnik Ivo je po-

zdravil učiteljski zbor, predvsem pa sreskega načelnika g. dr. Tino Čuša in nadzornika tov. Hrovata.

Za pozdravne besede tov. predsednika se je toplotno zahvalil g. sreski načelnik ter naprosil učiteljstvo, da mu pomaga pri njegovem delu.

Tov. Vidmar je v vzorno sestavljenem referatu predaval o perečih vzgojnih problemih sodobne delovne šole.

Med drugim je poudaril pogrešnost naše delovne šole, ker gre slepo za modernimi pedagoškimi izsledki, ki so bili utemeljeni v inozemstvu in dejansko še tam ne dobro ali sploh ne preizkušeni. Predlagal je, da bi morali biti naši šolniki v tem oziru previdnejši.

V drugem delu svojega referata se je zavzemal za ponovno uvedbo redov pridnosti ter zunanje oblike in to zahteva utemeljeval s pedagoškimi razlogi.

Temu je sledila debata. Tov. nadzornik

Hrovat je dodal referatu o delovni šoli antitezo kompleksnega pouka.

O reformi zborovanj je poročal tov. Vidmar. Po daljši debati je učiteljski zbor odobril, da se osnujejo štirje odseki in sicer: 1. šol. upravni, 2. pedagoški, 3. gospodarski, 4. odsek za nadaljevalno šolstvo.

Na današnjem zborovanju je bil ustanovljen gospodarski odsek, kateremu načeluje tov. Vanič, v odboru pa so: tov. Hrovat, Mikulič, Pirc in tovarišica Stoviček.

Tov. predsednik je počastil spomin pokojne tovarišice Boštjančič Katarine.

Vsem članom bodo razposlane članske izkaznice proti povračilu 2 Din. Predlog tov. Debevca, naj pokrene sekcija JUU akcije, da dobi učiteljstvo moderen disciplinarni postopek, ki ga vsebuje Uradniški zakon je bil soglasno sprejet. Prihodnje zborovanje bo v mokronoški dolini.

Predsednik: Pečnik Ivo s. r. Za tajnika: Bratok Rudolf s. r.

Inozemsko šolstvo in učiteljstvo

Bolgarsko šolstvo

(Priobčuje Viljem Kus.)

ZAKON O TELESNI VZGOJI NARODA

Bolgarija je ena izmed prvih držav na Balkanu, ki je uvedla obvezno telesno vzgojo. V ta namen je izdala poseben zakon, dne 31. marca 1931.

Telesno - vzgojni zakon zadeva vso mladino do izpolnjenega 21. starostnega leta in predvideva splošno telesno vzgojo v državi. Do 21. leta je telesna vzgoja splošno obvezna z izjemo bolnikov in poročenih žen. Da se telesna vzgoja izvede v smislu zakona, je ta urejen za vse stopnje najrazličnejših šol pa tudi za razne organizacije. Pri ministrstvu prosvete je bil osnovan poseben oddelek, čigar naloga je skrbeti, da se ta zakon izvaja.

Na splošno izobraževalnih in strokovnih gimnazijah se mora poučevati telovadba po dve uri na teden. Razen tega imajo dnevno 25—35 minut trajajoče skupinske proste vaje in igre v naravi. Izprehodom je namenjeno pozimi en dan v mesecu, poleti pa dva. Na visokih šolah je prav tako obvezna dvournna telovadba tedensko. Slušatelji morajo biti člani ene izmed dijaških sportnih organizacij.

Za osnovne šole velja predpis, ki določa vsak dan vsaj pol ure (telesne) igre. Na osnovnih šolah in v progimnazijah imajo enkrat na teden izprehode v prosto naravo, v zavode ali kam drugam, da se mladina nauži svežega zraka in da zasleduje delo v obratih. Ena tedenska ura je določena za skupno telovadbo. V ostalih petih dneh se žrtvuje dnevno po pol ure igrar in skupinskim vajam na prostem.

V pošolski dobi se telovadi v krajevnih telesno-vzgojnih društvih. Vsako zasebno in javno podjetje je dolžno poskrbeti za telesno vzgojo svojih nameštencev. Delavnice ali tovarne, ki zaposlujejo več kakor 100 delavcev, so dolžne zgraditi igrišča, telovadnico in naprave za pršne kopeli.

Mladini, ki je polnih pet let telovadila in zaključila z završnim izpitom, se dovoljujejo posebne ugodnosti pri vršenju državljskih, posebno pa še vojaških dolžnosti.

Za vzgojo telovadnih učiteljev so urejeni posebni strokovni tečaji. V državno službo se sprejemajo tudi absolventi tujih telovadnih organizacij. Oni telovadni učitelji, ki se udeležijo obveznega tečaja, ki ga priredi ministrstvo prosvete, morejo ostati še nadalje v državni ali javni službi in morajo delovati tudi v izvenšolskih telovadnih organizacijah. To delo se jim šteje v obvezno učno dolžnost v razmerju 2—4 ure na teden.

Pristopajte kot zadržniki k

UCITELJSKI TISKARNI

IZOBRAZBA BOLGARSKEGA UCITELJSTVA.

Težnje za razširjenjem in izboljšanjem bolgarskega narodnega šolstva, so zahtevale tudi reformo izobrazbe učiteljskega naraščaja.

Po neki statistiki je doseglo 61,2% učiteljstva osnovnih šol izobrazbo na pedagoških učiliščih, dočim so vsi ostali bivši gimnazijci in seminaristi, 1,1% sedanjega učiteljstva nima popolne srednješolske izobrazbe.

Pedagoška učilišča imajo učni program v splošnem enak učnemu programu gimnazij, vendar se pouk filozofije razširja tudi na etiko. Razen tega je tu vpeljana tudi higiena, popularna medicina, poučuje se tudi stenoigrafija in verstvo. Izmed tujih jezikov sta vpeljana francoščina in ruščina. Velika pozornost se posveča godbeni izobrazbi. Skoraj po vseh pedagoških učiliščih imajo kandidati svoj orkester, ki je navadno na visoki stopnji godbene umetnosti. Sploh se v Bolgariji godbeni izobrazbi mladine posveča velika pažnja, tako, da skoraj ni srednješolskega zavoda, ki ne bi imel svojega orkestra.

Za rokotvorni pouk imajo pedagoška učilišča dokaj dobro opremljene delavnice. Poleg tega imajo te šole velika posestva. Tako ima n. pr. pedagoško učilišče v Šumenu 40 ha veliko posestvo, kjer se dijaki seznanjajo z racionalnim kmetijskim delom in z racionalno živinorejo. Učiteljski kandidati so v pretežni večini iz kmetskih rodbin. Le žal, da znaša vpisnina 15.000 levov. Iz teh vpisnin nabavljajo vse učne pripomočke in uniforme za gojence, katere mora nositi vsa bolgarske mladina tretje stopnje. Tudi letna taksa za šolanje je zelo visoka, saj znaša 5000 levov. Pri vsem tem so učiteljske šole zelo revne na učnih pripomočkih in učilih. V tem pogledu se ne morejo tamkajšnje učiteljske šole primerjati niti z našimi meščanskimi šolami.

V učiteljske šole se sprejemajo gojenci iz progimnazij. Pedagoška učilišča so urejena kakor pri nas in trajajo pet let. Ker pa so učiteljske šole v pretežni večini združene z internati, imajo profesorji dovolj časa, da se posvečajo individualnosti gojencev. Le na ta način si moremo tolmačiti odlično tehniko v godbenih produkcijah gojencev. Za vse glavne predmete uporabljajo gojenci učbenike, ki so namenjeni gimnazijam.

Pri vsakem pedagoškem učilišču je vadnica. Pri nekaterih pedagoških učiliščih so tudi posebni tečaji za vzgojo otroških vrtnaric in za strokovne učitelje za imbecilno deco.

Pedagoška učilišča vzgoje vsako leto to-

liko abiturientov, da krijejo zahteve šol prve stopnje, na katere so nastavljeni. Za učitelje na progimnazijah, ki jih moremo primerjati z našimi meščanskimi ali nižjimi srednjimi šolami, pa ni preskrbljeno tako, kakor bi bilo želeli.

Za progimnazijske učitelje so bili z zakonom iz leta 1909. urejeni posebni »nadaljevalni pedagoški tečaji«, ki se sedaj imenujejo učiteljski inštituti. Ako hoče kdo postati slušatelj na tej šoli, mora poprej dovršiti ali gimnazijo ali učiteljsko učilišče. Učne osnove teh šol, ki sta samo dve v Šumenu in v Plovdivu so točno določene. Tu se poučujejo predmeti splošnega značaja (pedagogika in uvod v filozofijo, en tuj živ jezik, higiena in popularna medicina) in specialni predmeti. Strokovna vzgoja ima samo dve stroki in sicer humanistično in matematično-prirodnoznanstveno. V humanistični stroki so zapopaden naslednji predmeti: bolgarščina, verouk, zgodovina, zemljepis in državljanski nauk. Realna stroka pa vsebuje naslednje predmete: matematiko, fiziko, kemijo in prirodopis. Razpoložljivi predmeti pa so: risanje, telesna vzgoja, godba in ročna dela. Pedagoškemu inštitutu je priključena tudi progimnazijska vadnica. Študij na teh inštitutih je brezplačen in traja dve leti.

Dočim so Bolgari v celoti zadovoljni z izobrazbo progimnazijskega učiteljstva, se vedno v večjem številu oglašajo z opravičeno željo po reformi izobrazbe osnovnošolskega učiteljstva. Splošno se zahteva, da naj bodo učitelji najprej dovršili vs študij na šoli tretje stopnje in šele potem preidejo na študij pedagogike.

Izobrazba gimnazijskega učiteljstva (v Bolgariji se ne uporablja ime profesor) je slična izobrazbi naših profesorjev.

Dobro je poskrbljeno tudi za vzgojo in izobrazbo učitelje domačih ved, ki se šolajo na gimnazijah in na strokovnih šolah. V ta namen imajo urejen dveletni tečaj na strokovni šoli Marije Luize v Sofiji. Kakor je navada na strokovnih šolah, tako so tudi tukaj učne osnove prenatrpane z različnimi predmeti, tako, da imajo slušateljce kar 44 tedenskih ur.

Novosti na knjižnem trgu

—k Vadbni načrti, sestavljen TO sokolske župe Maribor. Izdala in založila Sokolska župa Maribor 1935. — Cena vsem izvidom 12 Din. So to vadbni načrti za telovadbo za člane, članice, moški in ženski naraščaj ter za moško in žensko deco od 10 do 14 let. Za šole bi prišli v poštev načrti za naraščaj in deco. Načrti so opremljeni tudi s posebnimi navodili. Vsak posamezni načrt z mapo in navodili stane 4 Din. Cena za vse tri je navedena zgoraj. Naročila je poslati na naslov: Sokolska župa Maribor.

—k V zadnjem trenutku je naslov zanimivo pisanih spominov iz življenja pilota, katere objavlja Franjo Pivka v zadnji številki ilustrirane tedenske revije za radiofonijo, gledališče, film, sport in modo »Naš val«, nadalje Zvočenkove črtice »Ni vse izgubljeno« in »Hudomušnež«, članek »Preudarnost je lepa lastnost«, v katerem zvemo, kako si lahko izračunamo koliko toka porabi naš sprejemni aparat. »Naš val« stane 12 Din. Na posebni prilogi prinaša »Naš val« programe vseh važnih oddajnih postaj, ki je nujno potreben vsakemu radijskemu abonentu. Zahtevajte brezplačno in brezobvezno na ogled izvod. Pišite na naslov: Radijska revija »Naš val«, Ljubljana.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

ZAMENJAVA MESTA.

Sedanjo službo na 6 razr. dekl. osn. šoli v mestu ob železnici zamenjam s krajem, ki leži najmanj 800 m nad morjem, ne predaleč od železnice in zdravnikar. — Morebitne predloge sprejme uredništvo »Uč. tov.« pod značko »800 m«.

ONI UCITELJ,

ki je zmožen poučevati vokalno in po možnosti tudi instrumentalno glasbo, naj sporoči svoj naslov na ime: Franjo Švigelj, trgovec, Breg, p. Borovnica pri Ljubljani.

FR. P. ZAJEC
Izprašan optik
Ljubljana, Stari trg 9

priloga: naočnike, ščipalnice, barometre, toplovere, rišalno orodje, mikroskope, foto-aparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.

Za pomladansko sezono se priporoča modni atelje

M. CASERMAN V LJUBLJANI

Šmartinska cesta št. 9

v prvovrstno izdelavo vsakovrstnih oblek, plaščev itd. po najnižjih cenah in najmodernejšem kroju

Poljoprivredna karta kraljevine Jugoslavije

je pravkar izšla v merilu 1 : 500.000 v velikosti 160 × 180 cm. Na tej karti je označena naša država v njeni administrativni razdelitvi na banovine. Na njej so zabeležene najvažnejše proge železniške, vodne in avijonske, vse reke, vsa važnejša mesta in trgi, zgodovinske in kulturne znamenitosti, samostani in prosvetne ustanove, posebno pa pridobitvene ustanove (industrija). V tehničnem pogledu predstavlja ta karta rezultate, ki do sedaj pri nas še niso doseženi. Izdelana je v desetih barvah ter Vam nudi najpopolnejši pregled.

Nalepljena na platno s palicami velja 350 Din.

UCITELJSKA TISKARNA • LJUBLJANA

registrovana zadruga z omejeno zavezo
Francišanska ulica 6

podružnica: Maribor, palača Banovinske hranilnice